

PERSCOMMUNIQUE

Voor een verantwoorde en begeleide zelfmedicatie

Brussel, 25 januari 2021 – Naar aanleiding van de toenemende populariteit van zelfmedicatie en de ontsporingen van de commercialisering en met het oog op het beheersen van de potentiële risico's van deze praktijken nodigen de Algemene Pharmaceutische Bond (APB) en de Vereniging der Coöperatieve Apotheken van België (OPHACO) de politieke wereld uit om een dialoog aan te gaan over deze kwestie van algemeen belang.

In België doen patiënten vaak een beroep op voorschrijfvrije geneesmiddelen en andere gezondheidsproducten¹, een courante praktijk die de huidige crisis in het kader van het coronavirus nog aanzienlijk heeft versterkt. Maar een door de gezondheidswerkers ongekende en ongecontroleerde zelfmedicatie kan leiden tot gevaarlijke gedragingen waaronder een buitensporige consumptie. Vandaar het belang van een verantwoorde en door de officina-apotheker begeleide zelfmedicatie.

Advies, veiligheid, multidisciplinariteit

Zelfmedicatie verwijst naar het gedrag van een persoon die beslist om zichzelf te verzorgen. Een begeleide zelfmedicatie is een proces dat de persoon ertoe brengt een veilige oplossing te zoeken en te krijgen dankzij bemiddeling door een apotheker in een echt zorgparcours. Zelfmedicatie en een begeleide zelfmedicatie zijn dus twee volledig verschillende concepten. Maar de overheersende commercialisering haalt ze door elkaar en stelt voorschrijfvrije producten gelijk met gewone consumptiegoederen met als gevolg een gebrekkige aandacht voor hun relevantie en goed gebruik.

Als beschikbare en toegankelijke gezondheidswerkers stellen de officina-apothekers een aangepast voorschrijfvrij product voor of verwijzen ze door naar een bekwame beoefenaar. Ze registreren de aflevering van de voorschrijfvrije producten in het farmaceutisch dossier van de patiënt en indien nodig in het farmaceutisch medicatieschema. Ze analyseren de vraag en houden rekening met de interacties, contra-indicaties, ongewenste effecten of de risico's verbonden met polymedicatie. Dit advies, dat gestoeld is op een specifieke expertise, gaat gepaard met een kwaliteitswaarborg van de farmaceutische zorg en de veiligheid van voorschrijfvrije producten die in de officina worden afgeleverd. Een dubbele waarborg die enkel de apotheker kan bieden aan de bevolking.

De apothekers nemen aldus deel aan een geïntegreerde, coherente en efficiënte aanpak, samen met de artsen en in eerbied voor de bescherming van de gegevens. In de eerste lijn zijn zij de meest toegankelijke gezondheidswerkers in ons gezondheidszorgsysteem en blijven ze een referentie om vragen van de bevolking te beantwoorden en voorschrijfvrije producten af te leveren (zie kerncijfers).

Een opportuniteit voor de samenleving en de economie

Op basis van de conclusies die zijn getrokken uit meerdere studies^{3,4,5} kan zelfmedicatie een belangrijke waarde hebben voor de gezondheidseconomie. Met de juiste aanpak kan ze talrijke kleine gezondheidsproblemen oplossen zonder andere competenties te moeten aanspreken. Door een verkeerde aanpak kan ze een onmiddellijke kostprijs meebrengen voor de consument (niet het juiste product, soms zelfs tegenaangewezen, gebruik van meerdere producten om het probleem op te lossen, uiteindelijk toch een beroep op een arts) en de samenleving (problemen verbonden met geneesmiddelen, vertraagde diagnose, interacties, ...).

Als kern van de farmaceutische zorg is een begeleide zelfmedicatie ook en vooral een waarborg en een opportuniteit voor de patiënten, de volksgezondheid en de sociale betalers, benadrukken de APB en OPHACO in een politieke nota gericht aan de politieke wereld.

¹ Medische hulpmiddelen, nutriënten, eetwaren, biociden, cosmetica

Om de kwaliteit en de veiligheid van de aflevering van voorschrijfvrije producten te waarborgen, nodigen de apothekers de politieke wereld uit om in ieders belang een debat op te starten, voor een **eenvoudig en coherent beleid** dat ook **goed is voor de Volksgezondheid**.

Kerncijfers*

- **In België is de apotheek de plaats bij uitstek voor de aankoop van voorschrijfvrije producten. 91%** van de ondervraagde personen gaan naar de apotheek voor hun geneesmiddelen, **64%** voor hun medische hulpmiddelen, **63%** voor voedingssupplementen en **54%** voor hun cosmetica².
- De **populariteit van de andere verdeelkanalen stijgt: Internet (13%), supermarkten (12%), of para-apotheken (11%)².**
- **86%** van de ondervraagde personen zijn van oordeel dat de **apotheek een plaats is waar ze terecht kunnen voor vragen na de aankoop van voorschrijfvrije producten**, waardoor ze aldus de vertrouwensband met hun apotheker bevestigen².
- Vrijwel de helft van de personen die voorschrijfvrije geneesmiddelen gebruiken, denken dat ze deze kennen en dat ze zeer veilig zijn³.
- Een meerderheid kent de chemische samenstelling van wat ze nemen niet.⁴

U vindt meer uitgebreide informatie op volgende [link](#).

Contactpersonen voor de pers

- Voor de APB: Alain Chaspierre, Secretaris-generaal, 0476/66.43.59 - alain.chaspierre@apb.be;
- Voor OPHACO: Paul Perdieu, Secretaris-generaal, 0479/51.14.85 - p.perdieu@ophaco.org.

---

² *Consumer research OTC products, Lander Van den Eynde et Lore Verhoogen, iVOX 20180300. Enquête gevoerd tussen 27 juli en 6 augustus 2018. N = 2000. Bachi.*

³ Barrenberg E, Garbe E. Use of over-the-counter (OTC) drugs and perceptions of OTC drug safety among German adults. *Eur J Clin Pharmacol.* 2015;71(11):1389-1396. doi:10.1007/s00228-015-1929-5

⁴ Wozniak-Holecka et al. (2012). Consumer behavior in OTC medicines market. *Przegł epidemiol* 2012; 66: 157-160.

OPHACO
OFFICE DES PHARMACIES COOPÉRATIVES DE BELGIQUE
VERENIGING DER COÖPERATIEVE APOTHEKEN VAN BELGIË

Over de APB:

De Algemene Pharmaceutische Bond (APB) is de nationale federatie van de Belgische beroepsverenigingen van de zelfstandige officina-apothekers. De Bond vertegenwoordigt ongeveer 90% van het apothekerskorps in België. De APB steunt zijn leden in hun dagelijkse beroepsuitoefening door de ontwikkeling en valorisering van de vrije uitoefening van het beroep van zelfstandige apotheker. De APB wil de meerwaarde van de zelfstandige apotheker voor de gezondheid van zijn patiënt ontwikkelen, ontplooiën en ondersteunen. www.apb.be

Over OPHACO:

OPHACO - VERENIGING DER COÖPERATIEVE APOTHEKEN VAN BELGIË - is een erkende Beroepsvereniging die 607 coöperatieve apotheken omvat (verdeeld over 13 juridische entiteiten), 8 groothandelaar-verdelers en 8 tarifiering-diensten. De aangesloten coöperatieve Apotheken vertegenwoordigen 12% van de voor het publiek opengestelde apotheken. www.ophaco.org